

สถานการณ์อิรัก

ภูมิหลัง

- กระบวนการทางการเมืองในอิรัก ภายหลังสิ้นสุดสงครามเมื่อ พ.ศ. 2546 กระบวนการเปลี่ยนผ่านทางการเมืองในอิรักไปสู่ระบอบประชาธิปไตยได้ดำเนินการไปตามขั้นตอน นับตั้งแต่สหรัฐฯ ได้ส่งมอบอำนาจการบริหารประเทศคืนให้กับอิรักเมื่อ มิ.ย. 2546 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาแห่งชาติและจัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลเมื่อช่วงต้นปี 2548 มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับถาวรและจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติ เมื่อช่วงปลายปี 2548 และมีการจัดตั้งรัฐบาลถาวรอิรัก ซึ่งมีนาย Jalal Talabani ผู้นำชาวเคิร์ด เป็นประธานาธิบดี และนาย Nouri Al-Maliki จากพรรค Dawa ของชาวชีอะห์ เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อช่วงเดือน พ.ศ. 2549

- สถานการณ์ด้านความมั่นคง สถานการณ์ในอิรักยังคงมีความวุ่นวายและความรุนแรงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากการปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายที่ต่อต้านกองกำลังสหรัฐฯ และรัฐบาลอิรัก รวมทั้งความขัดแย้งระหว่างกลุ่มสุหนี่และกลุ่มชีอะห์ ที่ดำเนินมาอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ได้ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคง ตลอดจนทำให้กระบวนการฟื้นฟูบูรณะประเทศเป็นไปด้วยความล่าช้า

- ความไร้เสถียรภาพในอิรักและการสูญเสียกำลังทหารสหรัฐฯ เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดกระแสเรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐฯ ทบทวนนโยบายและยุทธศาสตร์ต่ออิรัก รวมทั้งต่อภูมิภาคโดยรวม ซึ่งคณะทำงาน (Iraq Study Group) ได้จัดทำรายงานเสนอแนะแนวทาง ซึ่งมีประเด็นสำคัญ อาทิ เสนอแนะการปรับภารกิจของกองกำลังสหรัฐฯ การกดดันให้รัฐบาลอิรัก (ซึ่งกลุ่มชีอะห์เป็นแกนนำ) เร่งสร้างความปรองดองภายในชาติ การเจรจากับชีเรียและอิหร่าน เพื่อให้ความร่วมมือสร้างเสถียรภาพในอิรัก และการลดเงื่อนไขปัญหาอุปสรรคสำคัญในภูมิภาค โดยเฉพาะแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างอิสราเอล-ปาเลสไตน์

ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ยอมรับว่า สหรัฐฯ กำลังเผชิญภาวะกดดัน กล่าวคือ หากถอนทหารสหรัฐฯ ก่อนเวลาอันควร จะทำให้สถานการณ์ยิ่งเลวร้าย มีการเกิดช่องว่างแห่งอำนาจ และการประกาศชัยชนะของกลุ่ม Al-Queda ในทางกลับกัน หากคงทหารอยู่ในอิรักต่อไปโดยไม่มีควมคืบหน้าในการสร้างเสถียรภาพ ก็จะทำให้สร้างความไม่พอใจแก่ชาวอิรักมากขึ้น อย่างไรก็ตาม คณะทำงานเสนอให้สหรัฐฯ เริ่มทยอยถอนทหารในช่วงไตรมาสแรกของปี 2551 โดยอาจคงทหารไว้ตามจุดต่างๆ อาทิ คูเวต บาหลีเรน กาตาร์

มีการคาดการณ์ว่า สหรัฐฯ กำลังจะปรับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่ออิรัก ซึ่งน่าจะมีการประกาศในช่วง ม.ค. 2550 โดยมีรายงานข่าวถึงความเป็นไปได้ที่รัฐบาลสหรัฐฯ อาจเพิ่มจำนวนทหาร

ในอิรักประมาณ 15,000 - 30,000 นาย เพื่อควบคุมสถานการณ์ให้ได้ภายใน 6-8 เดือน อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่า ประธานคณะกรรมการต่างประเทศ วุฒิสภาจากพรรคเดโมแครต กล่าวว่า จะคัดค้านข้อเสนอที่จะให้มีการเพิ่มจำนวนทหารในอิรัก

- บทบาทของนานาประเทศในการฟื้นฟูบูรณะอิรัก สหรัฐฯ และรัฐบาลอิรักได้พยายามแสวงหาความร่วมมือจากนานาประเทศในการสนับสนุนกระบวนการสร้างประชาธิปไตยและการดำเนินงานของรัฐบาลอิรัก รวมทั้งการฟื้นฟูบูรณะประเทศอิรัก ซึ่งที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือพอสมควร เช่น มีการจัดประชุม Iraqi National Reconciliation Conference ที่กรุงไคโร เมื่อปี 2548 โดยการสนับสนุนจาก Arab League ซึ่งได้ออกแถลงการณ์ มีสาระสำคัญ อาทิ การประณามการก่อการร้ายในอิรัก และการย้ำความเป็นเอกภาพภายในของอิรัก เป็นต้น ทั้งนี้ ปัญหาอิรักที่มีความเชื่อมโยงกับผลประโยชน์ และยุทธศาสตร์ของประเทศสำคัญต่างๆ ทั้งสหรัฐฯ และประเทศในภูมิภาค อาทิ อิหร่าน (ประชากรส่วนใหญ่เป็นชีอะฮ์) และซาอุดีอาระเบีย จอร์แดน รวมทั้งหลายประเทศในกลุ่ม GCC ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นสุหนี่ ทำให้สถานการณ์อิรักเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ ในภูมิภาค และส่งผลกระทบต่อทั่วโลกโดยรวม

- ท่าทีของประเทศต่างๆ ในตะวันออกกลางต่อกรณีอดีต ปธน. ซัดดัม ฮุสเซนถูกประหารชีวิต ซาอุดีฯ กาตาร์ อียิปต์ ซีเรีย และประเทศมุสลิมหลายประเทศได้แสดงความเคลือบแคลงและไม่พอใจที่ รัฐบาลอิรัก (ภายใต้การนำของกลุ่มชีอะฮ์) ได้ประหารชีวิตอดีต ปธน. ซัดดัม ฮุสเซน เมื่อวันที่ 30 ธ.ค. 2549 ซึ่งชาวมุสลิมนิกายสุหนี่ถือเป็นวันแรกของเทศกาล Eid Al-Adha และถือเป็นวันมงคลของชาวมุสลิม (สำหรับชาวชีอะฮ์กำหนดให้วันถัดมาเป็นวันแรกของเทศกาลฯ) นอกจากนี้หลายประเทศแสดงความกังวลว่า การประหารชีวิตจะนำไปสู่ความรุนแรงครั้งใหญ่ หลังจากที่ยกก่อนหน้านี้ กลุ่มต่อต้านนิกายสุหนี่ และอดีตสมาชิกพรรคบาธ ประกาศจะตอบโต้สหรัฐฯ และรัฐบาลอิรักอย่างรุนแรง

ท่าทีและบทบาทของไทย

- ไทยสนับสนุนการสร้างเสถียรภาพความมั่นคง และกระบวนการฟื้นฟูบูรณะอิรัก ที่ผ่านมามีไทยได้ให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติ และประชาคมระหว่างประเทศ ในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการฟื้นฟูบูรณะอิรัก อาทิ การบริจาคเงินผ่านคณะกรรมการกาชาดสากล จำนวน 10 ล้านบาท และช่วยเหลือด้านอาหารผ่าน World Food Program จำนวน 20 ล้านบาท ภายหลังจากสิ้นสุดสงคราม รวมทั้งส่งกองกำลังเฉพาะกิจ เข้าร่วมกองกำลังนานาชาติในอิรักเมื่อปี 2546-2547 เพื่อช่วยเหลือด้านการแพทย์ และการบูรณะซ่อมแซม นอกจากนี้ ยังได้จัดฝึกอบรมในสาขาต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของอิรักอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

Situation in Iraq:

- Thailand is concerned about the security situation in Iraq, the continued acts of violence have affected innocent civilians, religious leaders and Iraqi authorities. Thailand hope that the crisis will be settled peacefully, and that all parties concerned will work together in bringing sustainable peace and stability to the country as early as possible.

- Thailand supports the reconciliation within Iraq so that reconstruction of the country will move forward.

- Thailand has supported the reconstruction and rehabilitation of Iraq. Thailand has extended humanitarian assistance in cooperation with the UN and the international community, such as the donations to the ICRC (10 million Baht) and the WFP (20 million Baht) soon after the war in Iraq ended. The Humanitarian Task Force was also dispatched to join the Multinational Force between 2003-2004 with its task to provide medical service to the Iraqi people and to repair public infrastructure. In addition, several training programs for human resource development of the Iraqi people have also been organized.
